

WIJZER

34.01

MAGAZINE VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Studieloopbaan hoger onderwijs

4

Ieder kind
taalheld

6

Onderwijs
en welzijn

8

Iedereen bij de les

EDITO

Iedereen bij de les

Iedereen bij de les, dat was de ietwat uitdagende titel van onze bevraging, online en offline, naar de rol van **onderwijs in de samenleving**. Tien stellingen schoven we naar voor en de respons was groot, divers en kritisch. Dat is helemaal waar we op gehoopt hadden. Met *Iedereen bij de les* willen we zoveel mogelijk **mensen, organisaties en beleidsmakers** betrekken bij het debat over wat onderwijs kan betekenen voor de samenleving en hoe de samenleving onderwijs kan ondersteunen.

De lat ligt hoog voor ons in dit participatieve traject en dat geldt ook voor het onderwijs. Wat mij opvalt, maar niet verbaast, is dat er eigenlijk niet echt debat is over het feit of de lat hoog moet liggen. Alle spelers in onderwijs, van **scholieren** over **ouders** en **onderwijsprofessionals** tot **studenten, cursisten en docenten** denken daar hetzelfde over. Iedereen wil een onderwijs met ambitie, dat mensen hun talenten maximaal laat ontplooiën.

Hoe we daartoe komen, daarover mogen we wel van mening verschillen en daar hoort zelfs een pittig debat bij. In ons coverartikel breekt Nele Van Hoyweghen in naam van de studenten een lans voor een **ambitieuze, maar flexibele studieloopbaan**. In De Puzzel in Vorst maken ze het verhaal van **Ieder kind taalheld** elke dag waar op de klasvloer. In een heel uitdagende context, maar ook met vereende inzet van kinderen, leraren en ouders.

Over hoe onderwijs en welzijn elkaar kunnen versterken, daarover bestaan verschillende perspectieven. Dat maken Wim Van den Broeck en Katelijne Van Lommel duidelijk. Tegelijk zie ik ook de gelijklopende ambitie: **kwaliteitsvol onderwijs** dat onze kinderen vooruit stuwt.

Het debat over onderwijs in de samenleving is nog niet ten einde binnen de Vlaamse Onderwijsraad. Met Brecht Demeulenaere als trekker gaan we aan de slag met de boeiende inbreng van zoveel mensen binnen en buiten onderwijs. Zoveel **betrokkenheid**, zoveel **ambitie** en zoveel **empathie** voor heel verschillende partners in het onderwijs. Dat kan mij alleen maar heel **hoopvol** stemmen. Laat de lente maar komen en laat de bloemen maar bloeien. Het onderwijs doet hetzelfde met onze kinderen, jongeren en volwassenen. Daar heb ik alle vertrouwen in.

Leen Van Heurck,
algemeen secretaris Vlaamse Onderwijsraad

Lees Wijzer online

KORT

Actuele boeken over onderwijs(beleid)

Op zoek naar inspiratie voor onderwijsbeleid van nu en voor de toekomst? Deze drie boeken uit onze eigen catalogus zullen je alvast inspireren en prikkelen.

De toekomst van het onderwijs aan jonge kinderen

Kleuteronderwijs staat de jongste jaren bovenaan de maatschappelijke agenda en vaak ook in het brandpunt van de actualiteit. De Vlor bracht een aantal eminente onderwijsdeskundigen samen voor deze strategische verkenning van het Onderwijs aan jonge kinderen tussen 2,5 en 8 jaar. Op basis van kennis, inzichten en analyses van bestaand onderzoek schetsen ze uitdagingen en pistes voor de toekomst met 2030 in het vizier.

Zonder wrijving geen glans

Omgaan met verschillen tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen (en hun ouders) en leraren, de plaats van levensbeschouwing en zingeving in onderwijs, burgerschapsvorming en omgaan met radicalisering. *Zonder wrijving geen glans* zoekt wetenschappelijk onderbouwde antwoorden hierop en bevat een handige praktijkwijzer op basis van realistische voorbeelden.

Spots op onderwijs

Dit boek is een gids voor toekomstig onderwijsbeleid en biedt handvaten om genuanceerd naar onderwijs te kijken. Drie basisvragen staan centraal. Hoe en vanuit welk perspectief kijken onderzoekers naar onderwijs? Hoe kun je omgaan met verschillen tussen lerenden vanuit die verschillende perspectieven? Wat is de topprioriteit voor het onderwijs de komende jaren? Het boek kwam uit in 2019, maar is nog brandend actueel.

“Verwijs flexibele studietrajecten niet naar de prullenmand”

De Vlaamse Onderwijsraad publiceerde recent een advies op eigen initiatief over de instroom en doorstroom in het hoger onderwijs, met wegwijzers voor een kwaliteitsvol studietraject. Dat studietraject is de voorbije decennia een stuk flexibeler geworden en vandaag voer voor maatschappelijk debat. “Het zou een vergissing zijn om die flexibiliteit naar de prullenmand te verwijzen”, vindt Nele van Hoyweghen. Die studeert sociologie aan UGent en is ook en vooral voorzitter van de Vlaamse Vereniging voor Studenten.

“Flexibele studietrajecten blijven noodzakelijk”, benadrukt die. “Ze hebben de toegang tot het hoger onderwijs verbreed en maar goed ook, want we hebben steeds meer hoogopgeleiden nodig. Flexibiliteit legt de lat niet lager, maar het maakt wel dat meer studenten met talent en interesse succesvol zijn in hun studieloopbaan. Denk aan studenten die werken om hun studies te kunnen betalen, mantelzorger zijn of zelf een bepaalde zorgnood hebben. Onze samenleving heeft hun talenten nodig, en dankzij de flexibilisering kunnen zij dat ook waarmaken. Als een iets langere studieduur hen de kans geeft om hun interesses en capaciteiten te ontplooiën, dan is dat een meerwaarde, zowel voor hen als voor de maatschappij.”

Bovendien zijn de eisen groter geworden voor jongeren die na hun studie hun weg zoeken op de arbeidsmarkt. “Werkgevers vragen steeds vaker werkervaring, ook van schoolverlaters. Dan is het niet zo gek dat ze die ervaring al tijdens hun studies proberen op te bouwen, via studentenarbeid of via vrijwilligerswerk. Dat staat studeren niet in de weg. Het verrijkt net je studieloopbaan.”

Sommige experts werpen de vraag op of we nog wel zoveel hooggeschoolden nodig hebben, terwijl er een groot tekort is aan technisch geschoolde mensen op de arbeidsmarkt. “Dat zijn twee waardevolle debatten, maar we moeten die niet op een hoop gooien. Iedereen die wil studeren, moet kunnen verder studeren. Dat is een recht dat de voorbije jaren toegankelijker geworden is, en daarop terugkomen zou een vergissing zijn. Tegelijk zie je dat er nog altijd een bepaalde hiërarchie bestaat tussen de jobs. Jobs voor hoger geschoolden krijgen meer maatschappelijke waardering dan jobs voor mensen die technisch geschoold zijn. Dat speelt bij studenten, maar zeker ook bij hun ouders en hun leerkrachten.

Daarom ben ik blij dat het advies van de Vlaamse Onderwijsraad een leerwaaier naar voor schuift als basis voor studie-oriëntering en niet langer een leerladder. In het secundair onderwijs zou die studiekeuze moeten bestaan uit evenwaardige opties, en niet van hoog naar laag. Geef scholieren ook voldoende tijd om zich te oriënteren. Nu begint dat studiekeuzeproces pas in het zesde middelbaar en dat is te laat. Geef leerlingen de tijd om verschillende keuzes te overwegen, om proefflessen te volgen, het gesprek aan te gaan met studenten en vooral ook om te twijfelen en van idee te veranderen. Een meer overwogen studiekeuze bij de start kan veel uitval en verlenging van de studieduur voorkomen.”

Komen scholieren voldoende voorbereid aan de start van het hoger onderwijs? “We merken dat die uitdaging groter wordt en daar heeft het lerarentekort veel mee te maken. Dat kun je scholieren of studenten natuurlijk niet verwijten. Het zorgt er wel voor dat er ook tijdens hogere studies soms nog remediëring nodig is. Ook dan is het belangrijk dat studenten daar voldoende ruimte voor hebben en bijvoorbeeld kleinere pakketten per academiejaar kunnen opnemen. Dat starttoetsen gebruikt worden om die nood aan remediëring bloot te leggen, kan een deel van de oplossing zijn. Het kan wel niet de bedoeling zijn om die toetsen als toegangspoort te gebruiken. Starttoetsen zijn geen ingangsexamens.”

‘Werkgevers vragen steeds vaker werkervaring, ook van schoolverlaters.’

Lees Wijzer online

**‘Wij omarmen de
meertaligheid,
maar met duidelijke
afspraken.’**

“Bij ons zit elk kind in de taalheldklas”

“In een Brusselse context is het vreemd om te spreken over een taalexpert voor de hele school of een taalheldklas, al zijn de extra middelen voor taalontwikkeling Nederlands meer dan welkom. Dat het plan ‘Ieder kind taalheld’ focust op kleuter- en lager onderwijs is meer dan terecht. We hopen alleen dat we die middelen kunnen inzetten waar de noden het hoogst zijn op onze school.” Dat zegt directeur Roel Lefevre van de gemeentelijke basisschool De Puzzel in Vorst.

“Onze school bevindt zich in Laag-Vorst, een van de zogenaamde hot spots in de hoofdstad. We werken dus in een uitdagende sociale context. Veel laagopgeleide ouders, een wijk met veel kansarmoede en 90% gebruikt Nederlands enkel als schooltaal. Veel kinderen hebben ook nog nooit een woord Nederlands gesproken of gehoord als ze hier starten. Het hoeft dus niet te verbazen dat de focus bij ons al veel langer ligt op taalverwerving in het Nederlands.”

Sinds het ontstaan ervan gaat de school heel actief aan de slag met de KOALA-screening in de derde kleuterklas. “Dat is voor ons echt een grote hulp om te kijken welke kleuters extra ondersteuning nodig hebben, maar ook hoe we ons taalbeleid kunnen versterken. Dankzij KOALA hebben we grote stappen vooruit kunnen zetten.”

Toch blijven de uitdagingen groot. “Wij hebben 25 leerlingen in de derde kleuterklas. Op basis van de KOALA-screening zitten er elk jaar een tiental in de rode zone en nog een tiental in de oranje zone. Slechts enkelen scoren in de groene zone. Dat betekent dat 70 tot 80% van onze leerlingen een taalbad moet krijgen. Bij ons zal bijna elk kind in de taalheldklas zitten. Het zijn de uitzonderingen die daar geen behoefte aan hebben. Het is net die groep die we apart extra verdieping aanbieden.”

Dat betekent dat de nood aan bijscholing zeer hoog is. “Wij worden al actief ondersteund vanuit de pedagogische begeleidingsdienst van het OVSG en door Onderwijscentrum Brussel. De aanstelling van een taalexpert op onze school gaat niet veel verschil maken. Ons hele team heeft nood aan doorgedreven professionalisering. Kinderen Nederlands leren als tweede taal vraagt een heel specifieke expertise.”

‘Ieder kind taalheld’ is ook niet de enige vernieuwing die op het onderwijs afkomt. “We hebben ook nog de nieuwe minimumdoelen. Al die veranderingen slopen veel tijd en energie op. Om ons team goed te ondersteunen en rekening te houden met het specifieke profiel van onze leerlingen, zou het goed zijn dat we de bijkomende middelen daar kunnen inzetten waar ze het meest effect hebben op de klasvloer. Structureel en niet via verschillende, gekleurde kanalen, zodat we ook niet afhankelijk zijn van het al dan niet wegvallen van middelen. Op een school als de onze moet je inspanningen lang en structureel kunnen doortrekken om effect te zien. Door middelen op te delen en te versnipperen, verklein je net het effect.”

Het plan van minister Demir voorziet ook in extra remediëring. “Die is meer dan welkom, maar maak die dan verplicht tijdens de gewone lestijden. Zo is die toegankelijk voor alle kinderen die er nood aan hebben en kan mijn team leerkrachten dat ook beter dragen. Ook daar moeten we zorgzaam mee omspringen. Lesgeven aan een groep leerlingen die overwegend een andere thuistaal hebben dan Nederlands, dat is inspirerend, maar ook bijzonder pittig. Het lerarentekort speelt ook bij ons en in heel Brussel, nog veel sterker dan in Vlaanderen.”

Meertaligheid is een realiteit in Brussel, ook aan de schoolpoort en op de speelplaats. “Wij omarmen die meertaligheid, maar wel met heel duidelijke, concrete afspraken. Als je de thuistaal als iets problematisch ziet, krijgen leerlingen ook een negatieve kijk op Nederlands leren. Dat is heel contraproductief. Kinderen mogen op welbepaalde momenten hun thuistaal gebruiken: op de speelplaats, bij een schooluitstap of uitzonderlijk ook in de les om een klasgenoot op weg te helpen. Zo zien kinderen en hun ouders Nederlands leren ook als iets positiefs. Wij hebben een engagementsverklaring met duidelijke afspraken. Die is de voorbije jaren zelfs een stukje strikter geworden, op vraag van leerkrachten én van (anderstalige) ouders. Aan de schoolpoort begroeten we elkaar bijvoorbeeld in het Nederlands. Dat lijken misschien kleine stappen, maar het helpt mensen over de drempel om Nederlands te durven spreken en het motiveert leerlingen als ze zien dat ook hun ouders inspanningen doen om met Nederlands aan de slag te gaan.

Studiedag Iedereen bij de les

Kom naar onze studiedag *Iedereen bij de les* op 24 maart, waar de Vlaamse Onderwijsraad uiteenlopende perspectieven samenbrengt over de rol van onderwijs in de samenleving.

In het participatief traject *Onderwijs in de samenleving* gaat de Vlaamse Onderwijsraad dieper in op de wisselwerking tussen onderwijs en samenleving en hoe die elkaar uitdagen. Centraal staat de vraag “Wat mag onderwijs van de samenleving verwachten en omgekeerd?”

Tijdens de startdag van 18 september 2025 getuigden ervaringsdeskundigen hoe maatschappelijke uitdagingen het onderwijs onder druk zetten. Daarnaast werd het platform *Iedereen bij de les* gelanceerd waarop burgers en organisaties hun visie op het vraagstuk konden delen.

De studiedag op 24 maart 2026 is een volgende stap in het traject. We verwelkomen verschillende academici, onderzoekers en experts die vanuit hun eigen invalshoek een bijdrage zullen leveren aan het debat.

Gert Biesta bijt de spits af als keynote spreker. Zijn visie op de maatschappelijke opdracht van onderwijs en de professionele verantwoordelijkheid van leraren krijgt zowel nationaal als internationaal brede weerklank. Zijn bijdrage biedt aanknopingspunten om verder over te reflecteren. In aansluitende korte visiesessies brengen deskundigen hun expertise binnen in het vraagstuk over onderwijs en samenleving.

We stellen de resultaten voor van het eindrapport van het onlineplatform *Iedereen bij de les*, gevolgd door een panelgesprek waarin de sprekers de inzichten uit het rapport verder zullen verdiepen.

Met deze studiedag wil de Vlaamse Onderwijsraad de polarisatie en versnippering overstijgen. Door diverse stemmen met elkaar te verbinden en elkaar te verrijken, werken we aan ambitieus en kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen.

Je kunt je inschrijven tot 17 maart, tenzij de studiedag eerder volgt is.

Alle info op vlor.be. Lees zeker ook het interview met Brecht Demeulenaere op p. 8 over *Iedereen bij de les*.

Andere recente adviezen

- Onderwijsdecreet XXXVI
- Verwerking van persoonsgegevens
- Rationalisatie en programmatie onderwijsaanbod
- Afstemming eindtermen secundair onderwijs

Lees Wijzer online

Onderwijs en welzijn

Wat zijn de raakvlakken tussen onderwijs en welzijn? Op een ontmoetingsdag tussen de Vlaamse Onderwijsraad en het Agentschap Opgroeien gaven Prof. **Wim Van Den Broeck** (VUB) en kinder- en jeugdpsychologe **Katelijne Van Lommel** elk een prikkelende kijk op de thematiek.

Wim Van Den Broeck (VUB)

“Leren is een basisbehoefte, die voor elke mens de sleutel is tot hoger welbevinden. Dat welbevinden is geen voorwaarde om tot leren te komen. Het omgekeerde is veel meer waar.” Dat zegt Prof. Wim Van Den Broeck (VUB). “Daarbij kijk ik niet alleen naar individuele leerprestaties. Het gaat ook over een gedeelde kennisbasis, een gemeenschappelijke wereld met gemeenschappelijke waarden, die we met elkaar delen en waarover we samen in dialoog en in debat kunnen gaan. Die gedeelde basis dreigden we de voorbije decennia te verliezen, door heel hard te focussen op individuele noden van leerlingen. Het verheugt mij om te zien dat de slinger terug de andere kant uit gaat. Vanuit het beleid, maar ook vanuit het onderwijsveld zelf.”

Neemt niet weg dat de diversiteit in de klas enorm toegenomen is, onder andere met meer kinderen met specifieke noden. “Het aantal labels is de voorbije decennia sterk gestegen. Zijn er effectief meer kinderen met leerproblemen of doen we aan overdiagnosticering? Het is opvallend dat kinderen uit de middenklasse en hogere inkomensgroepen oververtegenwoordigd zijn in de groep met leerproblemen. Dat laat vermoeden dat ouders uit die groepen actief op zoek gaan naar een label voor hun kind, met de bijhorende ondersteuning in de klas. Die veelheid aan individuele ondersteuningsmaatregelen staat effectief leren in de weg.”

Weg met alle labels dus? “Kinderen met een ernstige problematiek moeten ondersteuning op maat kunnen krijgen, maar we moeten niet elke uitdaging op vlak van

leren in een aangepast programma gieten. Maak de klas- en schoolomgeving inclusief voor alle kinderen. Dat betekent dat je rust creëert, wederzijds respect tussen leerling en leraar en leerlingen onderling, discipline, luisteren naar elkaar. Ook dat maakt deel uit van het leren in onderwijs. In die zin komt het actieplan Goed Gedragen van minister Demir op het juiste moment. Daar zitten handvaten in om die inclusieve schoolomgeving vorm te geven. Stap af van individuele ondersteuning voor elk leerprobleem, maar werk aan universal design, waar alle leerlingen baat bij hebben.

We moeten terug naar het onderwijs van vroeger? “Ja en nee. We hebben meer klassikaal leren nodig, niet om die gedeelde kennis waar te maken. Dat is mogelijk met het model van de expliciete directe instructie: klassikaal leren gecombineerd met veel interactieve momenten. We leggen de lat voor iedereen gelijk. Voor kinderen die het moeilijker hebben gaan we de lat niet lager leggen. We gaan hen net extra ondersteunen om diezelfde lat te halen.

De diversiteit op vlak van cultuur en taal is de voorbije jaren ook sterk toegenomen. “En dat is een grote uitdaging waar scholen voor staan. Ik begrijp perfect dat ouders de taal uit hun geboorteland willen meegeven aan hun kinderen, om hun cultuur over te dragen, om hen te laten communiceren met de grootouders, ... Op school moet de focus wel op Nederlands liggen en daar moet je die ouders ook in meenemen. De cruciale fase daarin is het kleuteronderwijs. Daar moeten kinderen, intensief met Nederlands aan de slag kunnen, zodat ze met een degelijke basis aan de lagere school beginnen.

‘Een klascontext waarin elk kind tot leren komt, vermindert de nood aan individuele ondersteuning.’

‘Probleemgedrag herkennen als signaalgedrag houdt leerlingen aan boord.’

Katelijne Van Lommel (Kinder- en jeugdpsychologe)

“Jongeren stellen soms meer dan enkel storend gedrag in de klas. Heel wat leerlingen vertonen moeilijk gedrag dat zich ondanks alle inspanningen blijft herhalen. Wanneer een school dan reageert met een standaardaanpak van routines, gedragsregels en bijhorende sancties kom je vaak in een opbod waarin je je als schoolteam vastrijdt.”

Katelijne Van Lommel staat in het onderwijsveld en geeft er opleidingen over hoe om te gaan met dit soort gedrag. “Laat me duidelijk zijn. Structuur, routines en duidelijke afspraken zijn belangrijk op school. Jongeren zoeken grenzen op. Dat hoort tot de gewone ontwikkeling. Om dat gedrag in goede banen te leiden is een klassieke aanpak met duidelijke grenzen en warme nabijheid de te volgen weg. Het actieplan van minister Demir bevat op dat vlak goede maatregelen, maar het zal, vrees ik, niet volstaan voor de groep leerlingen waar de collega’s nu het meest op vastlopen.”

We merken immers dat een groeiende groep jongeren gedrag vertoont dat de klascontext ernstig verstoort, een onveilig klimaat creëert en zich ondanks de inspanningen blijft herhalen. Ook pestgedrag valt daar soms onder. Vaak reageren scholen met diezelfde basisaanpak, terwijl het dan over signaalgedrag gaat. Gedrag dat onderliggende kwetsuren of noden verbergt die we nog niet hebben opgepikt. Een lijf en brein zullen die dan proberen duidelijk te maken door signalen te geven via gedrag. We weten hierover zelfs dat moeilijk gedrag dat zich telkens weer herhaalt net dezelfde oorzaken als eetstoornissen of donkere gedachten heeft. Dat klinkt misschien vreemd en daarmee praten we gedrag ook niet goed. Maar er zijn verschillende soorten ‘lampjes’ die een lijf en brein kunnen doen branden om met ons te communiceren. Bij eetstoornissen of donkere gedachten zou een aanpak van routine en disciplineren logischerwijs ook niet volstaan om ervoor te zorgen dat bepaald gedrag niet voorkomt. Dat de brandende ‘lampjes’ kunnen doven.”

“Het is daarbij uiteraard niet de rol van de school om alle achterliggende problemen op te lossen. Wel kunnen we kijken naar strategieën om dat signaalgedrag te lezen en preventief te werken. Zo kan dit gedrag veranderen. Wacht niet tot de situatie escaleert, maar geef die jongeren bijvoorbeeld op gezette tijden het aanbod om hun spanning te kanaliseren door middel van zogenaamde

spanningsregulatie: door te bewegen, door te lezen, door de stilte op te zoeken. Spanningsregulatie is trouwens niet hetzelfde als emotieregulatie en zeker niet hetzelfde als praten of nadenken over gedrag. Scholen die met die spanningsregulatie aan de slag gaan, zien een afname van signaalgedrag, en dus ook van het aantal schorsingen of uitsluitingen.”

Dat signaalgedrag herkennen is niet altijd eenvoudig. “Wij werken vaak met een kernteam dat hiervoor opgeleid wordt en waarbij ook de collega’s van clb, leersteuncentrum of andere welzijnspartners betrokken worden. Je kunt als school niet verwachten dat elke leraar ook nog eens een gedragsexpert wordt. We merken dat scholen die signaalgedrag leren lezen, tijd- en leerwinst boeken en meer jongeren aan boord houden. Leerlingen horen niet alleen thuis op onze scholen. We willen ook dat ze zich er allemaal thuis voelen, net als onze leerkrachten.”

Het actieplan van minister Demir draagt scholen op om een gedragsexpert aan te stellen. “Ik vind dat een interessante piste, als die gedragsexpert de kans krijgt om zich grondig te professionaliseren.”

Lees Wijzer online

Iedereen bij de les

IN DE
KIJKER

Ruim drie maanden lang legde de Vlaamse Onderwijsraad tien prikkelende stellingen voor aan een breed publiek over de rol van onderwijs in de samenleving met het online en offline debatplatform *Iedereen bij de les*. Ruim 1.700 deelnemers deden hun inbreng. Thema's als diversiteit, levenslang leren en onderwijs en arbeidsmarkt werden druk becommentarieerd met bekommernissen en aanbevelingen. Iedereen bij de les maakt deel uit van het participatief traject waarin de Vlaamse Onderwijsraad de rol onderzoekt van onderwijs in de samenleving. Brecht Demeulenaere, directeur van Onderwijscentrum Gent en voorzitter van de commissie die het hele traject overziet, is een tevreden man. In Wijzer pikt hij er drie stellingen uit die opvallend veel belangstelling kregen.

“We moeten allemaal actief bijdragen aan een verdraagzame samenleving.”

“Dit was de stelling die op veruit de grootste belangstelling kon rekenen en dat verrast mij niet. We leven in een tijd van fundamentele en snelle verschuivingen. Grote structuren en principes die na de Tweede Wereldoorlog werden gesmeed, staan onder druk. Dat zien we in de geopolitiek, in nieuwe vormen van conflict, maar ook in de toenemende druk op onze welvaartsstaat. Die wereld staat niet los van onderwijs. De gebeurtenissen kloppen ook bij ons aan. Vragen waar onze maatschappij nog geen begin van een antwoord over heeft, maken deel uit van het dagelijkse takenpakket van schoolteams.

Zo neemt de polarisering in de samenleving toe. Internationale conflicten laten zich voelen op de klasvloer. Niemand blijft onberoerd bij wat er gebeurt in Gaza, Oekraïne of Iran. Ook leerlingen worden daardoor geraakt, maar het gesprek daarover kan heftig zijn. Dan heb je de invloed van sociale media, waar zowel jongeren, ouders als leraren zich zorgen over maken. Die evolutie zie je uiteraard ook op school, in het hoger onderwijs en in het volwassenenonderwijs. Het is een realiteit waar we moeten leren mee omgaan, en voor het onderwijs is dat best wel een stevige uitdaging. Je spreekt dan over diverse aspecten

van diversiteit zoals culturele of religieuze identiteit, maar even goed over neurodiversiteit, kansarmoede of seksuele geaardheid.

“We moeten alle nodige middelen inzetten om voor iedereen gelijke kansen in de samenleving echt te realiseren.”

“Over die stelling bestaat op zich weinig discussie, wel over de manier waarop we dat moeten realiseren en zeker over de rol van onderwijs daarin. Onderwijs kan een motor zijn voor sociale mobiliteit, maar kan dat niet alleen. Hoe onderwijsinstellingen mee hun schouders kunnen zetten onder maatschappelijke uitdagingen als kansarmoede is, wat mij betreft, voer voor een bijzonder boeiend en belangrijk debat. Als we willen dat onderwijs werkt aan maximale onderwijskansen voor alle lerenden, zullen we de maatschappelijke structuren rond scholen en gezinnen moeten versterken. Kansarmoede aanpakken vraagt inzet van de hele samenleving.

“Iedereen moet zich heel zijn of haar leven kunnen blijven ontwikkelen.”

“Levenslang leren moet betaalbaar, flexibel en aangepast zijn”, stelt het rapport. “Maar het beleid lijkt vandaag toch de andere richting uit te gaan. De besparingen in het volwassenenonderwijs maken levenslang leren minder toegankelijk.

Ik denk dat alle spelers binnen en buiten het onderwijs dat beamen. Maar we moeten ook breder kijken dan onderwijs. Welke rol kunnen werkgevers opnemen om levenslang leren voor een brede groep mensen bereikbaar te maken? Loopbanen worden ook langer, waardoor de nood aan bijscholing alleen maar zal groeien. Een belangrijke uitdaging voor onderwijs én arbeidsmarkt.”

Hoe gaat de Vlaamse Onderwijsraad nu verder aan de slag met dit traject?

“We gaan al die perspectieven nu samenbrengen en daarover verder in gesprek gaan met spelers binnen en buiten onderwijs. Dit platform heeft onze kijk verbreed. Nu is het tijd om te verdiepen, te beginnen met onze studiedag op 24 maart. In een volgende fase gaan we hier inhoudelijk verder mee aan de slag. De heel verscheiden input in dit traject zal ook een kostbare bron zijn voor later advieswerk en ander inhoudelijk werk.

Meer info over de studiedag Iedereen bij de les vind je op p.5.